

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Ons kenmerk	Inlichtingen bij	Doorkiesnummer	Den Haag
DMO/SSO-2658121			
Onderwerp		Bijlage(n)	Uw brief
Plan van Aanpak Maatschappelijke Opvang		1.	

§ 1. Inleiding

Hierbij ontvangt u het Plan van Aanpak Maatschappelijke Opvang van de vier grote steden (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht: de G4) en het Rijk. Het plan is een volgende stap in de richting die het kabinet en de vier grote steden de afgelopen jaren ingeslagen zijn: een persoonsgerichte, minder vrijblijvende aanpak van daklozen. Omdat hun vaak overlastgevend en crimineel gedrag het gevolg is van hun dakloosheid, psychische en/of verslavingsproblemen zal een verbetering van hun leefomstandigheden overlast en criminaliteit tevens sterk doen verminderen. Dat stelt hen in staat om binnen hun mogelijkheden mee te doen aan de samenleving.

Met deze aanpak (ondersteuning en zorg die zowel de dakloze als zijn omgeving ten goede komt) hebben de vier steden al resultaten geboekt. Voorbeelden daarvan zijn de heroïne-experimenten in de steden, de hostels in Utrecht, de persoonsgerichte aanpak in Rotterdam (PGA), het supportproject dat gecombineerd wordt met een cliëntvolgsysteem (Amsterdam) en de pilot Adreslozen (Den Haag). Tegelijkertijd hebben deze initiatieven laten zien dat de aanpak in de praktijk op obstakels stuit. Ook organisaties als het Leger des Heils hebben daarop gewezen. Die obstakels hebben vooral te maken met het feit dat de mensen om wie het gaat meerdere en complexe problemen hebben. Ze zijn dakloos, verslaafd, hebben psychische problemen, hebben schulden en missen vaak de sociale competenties om zelf oplossingen te vinden voor hun problemen. Daarnaast wijzen hulpverleners en andere betrokkenen bij deze mensen op regels en procedures die een effectieve aanpak in de weg zouden staan.

Deze signalen waren voor het kabinet aanleiding de direct betrokken bestuurders op landelijk en lokaal niveau op 5 september jl. bij elkaar te brengen. Centrale vraag op die bijeenkomst was hoe te komen tot een meer effectieve aanpak van de problemen van daklozen. Het gezamenlijke antwoord van Rijk en G4 op deze vraag is het bijgevoegde Plan van Aanpak Maatschappelijke Opvang geworden.

§ 2. Ambities Kabinet en G4

In dit plan hebben kabinet en steden hoge ambities ontvouwd die nodig zijn en haalbaar:

- Voor 2010 is voor alle 10.000 daklozen in de G4 een trajectplan opgesteld waarin zij zover als mogelijk zijn voorzien van inkomen, van passende huisvesting, effectieve ondersteuning en zorg, zinvolle dagbesteding, en/of, voorzover mogelijk, van werk. Daarbij zal in 2010 voor minimaal 60 % van de groep sprake zijn van een passende huisvestingssituatie.

- Dakloosheid tengevolge van uithuiszettingen is in 2008 gedaald tot minder dan 30% van het aantal in 2005. Voorzover nog wel uithuiszettingen voorkomen, wordt alternatieve passende woonruimte in het souterrain van de woningmarkt aangeboden.
- Dakloosheid tengevolge van detentie komt (vrijwel) niet meer voor.
- Dakloosheid ten gevolge van afwentelen door andere instellingen (inclusief contra-indicaties) komt (vrijwel) niet meer voor.
- Bij een groot deel van de doelgroep is overlastgevend gedrag verminderd conform Veiligheidsmonitor (tot max. 75% van het huidige niveau in 7 jaar).

§ 3. Uitvoering

Kabinet en steden hebben vastgesteld dat om de hierboven beschreven ambities te realiseren geen wettelijke wijzigingen nodig zijn. Dat geldt ook voor de regie van gemeenten over de OGGZ-keten. Die wordt versterkt doordat gemeenten, waar nodig ondersteund door het Rijk, meerjarige contracten met de zorgkantoren afsluiten die op hun beurt contracten sluiten met de door hen gefinancierde instellingen (zorgaanbieders).

Wel is het nodig om in het eerste jaar flink te investeren in de verbetering van de uitvoering. Daarom zullen goede procedures, richtlijnen en instrumenten worden ingevoerd, zodat voor de uitvoerders duidelijk is waar ze aan toe zijn en wat van hen wordt verwacht. Deze zijn gebruiksklaar opgenomen in dit Plan en bestrijken de gehele keten van de maatschappelijke opvang, vanaf de signalering tot en met de uitstroom naar een stabiele woonsituatie.

Voorbeelden daarvan zijn het modelconvenant gegevensuitwisseling i.v.m. de privacywetgeving, de richtingwijzer hantering Bopz, de modelprotocollen preventie huisuitzetting als gevolg van huurschuld respectievelijk van overlast en het protocol aansluiting nazorg na detentie. Met het protocol aansluiting nazorg na detentie verwachten de minister van Justitie en de vier grote steden dat de aansluiting op voorzieningen beter gerealiseerd wordt, waarmee de kans op recidive door deze groep vermindert.

Daarnaast zijn intensiveringen nodig op verschillende terreinen. De steden hebben naar huidig inzicht een raming opgesteld van de extra kosten die gemoeid zijn met de uitvoering van dit plan. Zij ramen die kosten op een bedrag oplopend tot structureel € 175 mln. in 2009.

Overzicht van door de steden geraamde extra kosten 2006-2009				
	2006	2007	2008	2009
Amsterdam	7.690.000	28.980.000	45.440.000	53.940.000
Rotterdam	30.139.300	44.329.300	49.874.300	50.924.300
Utrecht	10.505.000	24.730.000	30.970.000	32.420.000
Den Haag	12.710.000	28.500.000	36.210.000	37.690.000
totaal	61.044.300	126.539.300	162.494.300	174.974.300

Deze geraamde kosten komen overeen met de ambities van de vier steden, weergegeven in tabel 2 van het Plan.

Op basis van de nu beschikbare gegevens worden de kosten gemaakt voor tweederde in het domein van de AWBZ (door uitbreiding van voorzieningen voor beschermd wonen en duurzaam verblijf) en voor eenderde in het gemeentelijk domein (door uitbreiding van activiteiten die ertoe moeten leiden dat zorgmijders in een traject komen en door uitbreiding van opvangvoorzieningen). Dit vraagt dus zowel inspanningen op rijks- als op gemeentelijk niveau. Het kabinet heeft de steden toegezegd de zorgkantoren in staat te stellen de op basis van de AWBZ geïndiceerde zorg te contracteren die nodig is voor dit plan. In ieder geval zal een nieuwe voorziening in het zorgaanbod worden opgenomen, namelijk de

voorziening voor duurzaam verblijf voor chronisch drugsverslaafden en co-morbide patiënten die in aanmerking komen voor een Bopz-opname, maar die in bestaande voorzieningen niet te handhaven zijn en daardoor toch vaak weer op straat belanden. Voor deze categorie patiënten is een andere invalshoek nodig die gericht is op duurzaam beschermd verblijf. Ook steden zullen hun financiële inzet opvoeren. Een voorwaarde voor ophoging van het uitgavenniveau van rijkszijde voor deze doelgroep de komende jaren is dat steden hun huidige uitgavenniveau voor deze doelgroep (€ 136 mln.) tenminste zullen handhaven, ook als huidige middelen door een uitbreiding van AWBZ-gefinancierde voorzieningen vrijvallen. Er vindt conform de afspraken in GSB III een aanpassing van de verdeelsleutel van de specifieke uitkering maatschappelijke opvang/verslavingsbeleid plaats in overleg tussen Rijk en centrumgemeenten. Ten behoeve van de taken voor de openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) van centrumgemeenten vindt per 1 januari 2007 een overheveling vanuit de AWBZ plaats, namelijk een ophoging van de specifieke uitkering met € 60,6 mln. Over de verdeling van dit bedrag over de 43 centrumgemeenten wordt nog besloten. Het kabinet neemt voor 1 juli 2006 een beslissing over de genoemde aanpassing van de verdeelsleutel en de verdeling van deze extra OGGZ-middelen.

De illegalenproblematiek maakt geen onderdeel uit van dit Plan. Onverminderd geldt nog steeds het uitgangspunt, zoals opgenomen in het Kabinetsstandpunt over het IBO rapport Maatschappelijke Opvang, dat gemeenten geen vervangende opvang mogen bieden aan uitgeprocedeerde asielzoekers die Nederland moeten verlaten.

Het Rijk en de steden, alsmede de maatschappelijke organisaties, komen op bestuurlijk niveau halfjaarlijks bij elkaar om de voortgang van de uitvoering van het Plan, inclusief realisatiecijfers te bezien. Daartoe bevat het Plan indicatoren waarmee het realiseren van doelstellingen bepaald kan worden. Indien de uitkomsten daartoe aanleiding geven, worden de ambities en bijhorende financiering van het Plan bijgesteld. Ten behoeve van dit 'halfjaarlijks voortgangsberaad' stellen de steden ieder jaar vóór medio februari een geactualiseerde raming op. Bij deze actualisering worden de realisatiecijfers betrokken. Hiertoe wordt ook de voortgang gemonitord en worden 'best practices' benut.

§ 4 Ten slotte

Resumerend, kabinet en steden hebben een plan opgesteld waarvan zij denken dat door de uitvoering daarvan mensen die nu dakloos zijn en mensen die dat dreigen te worden, een betere plaats krijgen in onze samenleving. Het Plan en bijhorende instrumenten staan open voor andere gemeenten en zullen in samenwerking met VNG naar andere gemeenten worden doorvertaald.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

drs. Clémence Ross-van Dorp